

Kokemuksia maakuntien ja valtion välisten ohjausneuvottelujen tietopohjasta ja KUVA-hankkeen toimeenpanoehdotukset

Päivi Hämäläinen
Hankejohtaja, STM

Sote-KUVA muutosohjelmalla on ollut kaksi toisiinsa liittyvää tehtävää

1. **KUVA-mittaristo:** Ehdotus ja pilotointi yhtenäiseksi mittaristoksi ”*väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilan kuvaamiseen sekä palveluiden tarpeen arviointiin palvelujen laadun, vaikuttavuuden, kustannusten ja tehokkuuden seuraamiseen*”, tarkoituksena palvella erityisesti valtakunnallisen ohjauksen tarpeita.
2. **Tietotuotannon varmistaminen:** kansallisen ohjauksen ja maakunta-järjestäjän tarpeiden huomioiminen tietotuotannon kehittämisessä 1) uudistuksen tuomat muutokset nykytietotuotantoon ja 2) uudet tietotarpeet 3) muut tietopohjan kehittämisen huomiot

Miten tilannekuva indikaattoreilla muodostettiin palvelujärjestelmän toimivuudesta?

Perustiedot, elinolot (väestötiedot ym)

TERVEYS JA HYVINVOINTI PALVELUTARVE, VAIKUTTAVUUS

*Terveyden ja hyvinvoinnin tila;
terveyskäyttäytyminen, sairastavuus,
sosiaaliset ongelmat*

PALVELUJEN KÄYTTÖ

PALVELUTUOTANNON KUSTANNUKSET

SAATAVUUS LAATU TURVALLISUUS YHDENVERTAISUUS

VALINNANVAPAAUS INTEGRAATIO OSALLISTUMINEN JA OIKEUDET

Kustannusten toteutunut ja tuleva kehitys (VM)

Tehtävien hoitaminen ja palvelujen saatavuus (VM)

Tehtävien ja palvelujen toteuttaminen (STM)

Palvelujen yhdenvertaisen saatavuus ja rahoituksen tason riittävyys (STM)

Palvelujen tarve, saatavuuden ja laadun toteutunut ja arvioitu tuleva kehitys (STM)

Yhdenvertainen saatavuus ja laatu (STM)

Vastaako palvelujen saatavuus väestön tarpeita yhdenvertaisesti ja palvelujen kustannusvaikuttava toteutus (THL)

Palvelujen saatavuus ja talouden tila (maakunnat)

Palvelujen yhdenvertainen saatavuus (valvontaviranomainen)

KUVA-mittaristo

Perustiedot ja elinolot
Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuden tiedot
Aikuisten terveys ja hyvinvointi (pl. mielenterveys ja päihteet)
Perusterveydenhuolto
Suun terveydenhuolto
Erikoissairaanhoido, aikuiset
Ensihoito
Lapset, nuoret, perheet
Aikuissosiaalityö ml. työllistymistä tukevat toimet
Ikääntyneet
Mielenterveys ja päihteet
Vammaisuus
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio ja asiantuntijatyö

Perustiedot ja elinolot
Hyvinvoinnin ja terveydentila
Palvelujen tarve
Palvelujen käyttö
Palvelujen saatavuus
Yhdenvertaisuus ja haavoittuvat asiakasryhmät
Laatu, turvallisuus ja asiakaslähtöisyys
Vaikuttavuus
Kustannukset ja tuottavuus
Osallistuminen ja oikeudet
Integraation toteutuminen
Valinnanvapaus

Mittaristolistassa on **531 mittaria**, joista **71** ei ole tuotettavissa kevään 2019 aikana datoina, mutta arvioidaan saatavan tuotantoon 2025 mennessä.

460 mittaria on joko jo tuotettuna tai tuotettavissa maakuntavertailutietoina **THL:n Tietoikkunaan** keväällä 2019 ja voivat toimia tietopohjana seuraavalle ohjauksierrokselle

Mittaristodataa testattiin vuonna 2018 kaksi kertaa maakuntaohjauksen simulaatioharjoituksissa.

- *Yhteinen tilannekuva koettiin neuvotteluissa tarpeellisena*
- *Tietopohjan avulla kyettiin löytämään kunkin maakunnan keskeisiä teemoja neuvotteluun*
- *Kehittämistarpeina todettiin mm. ajantasaisuus, laatu jne.*

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON OHJAUS JA YHTEISTYÖ

STM 6/11/2018

MAAKUNTIEN TOIMINNAN JA TALOUDEN NEUVOTTELUPROSESSI

Maakunnat ja valtioneuvosto kumppaneina

NEUVOTTELUPÄIVÄT

Maakunnat & ministeriöt

STM raportit VM:lle
YHTEENVETO
sote-neuvotteluista
STM

SOTE-NEUVOTTELUT

Maakunnat & STM

Sosiaali- ja terveydenhuollon tilanne + kehittämistoimet

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON NEUVOTTELUPROSESSI

Sote-palvelujen saatavuus ja rahoituksen riittävyys varmistetaan

Valmistelu alkaa heti kun edellisen kierroksen STM neuvottelu + raportointi VM:lle on valmis

mittaridata
käytössä

RAPORTIT

Maakunnat & Luova (avit)

Maakuntakohtaiset tilannetiedot sote-palveluista

ARVIOINTI-RAPORTIT

maakunnittain THL

Asiantuntijoiden analyysi (pohjana maakuntien tiedot)

TILANNEKUVAT

maakunnittain STM

Aina on käytössä tuorein data

Tietotuotannon varmistaminen

Työryhmä on keskittynyt esityksessään niihin asioihin,

- Joilla voidaan varmistaa KUVA-listalla olevien mittareiden (tai niiden parannettujen versioiden) tuotanto
- Poistaa merkittävimmät todetut tietoaукот (mittareita tuotantoon 2025 mennessä)
- Lisäksi otetaan kantaa erilaisiin tietopohjan kehittämiseen liittyviin asioihin, joihin työskentelyn aikana on ollut tarve muodostaa kanta
- Työryhmän 14.2. 2019 hyväksymät linjaukset hyväksyttiin sote-erillisjoryssä 18.2. 2019

Työryhmän linjaukset tuovat TOIVO/Valtava-hankevalmisteluun näkemyksinä sille, mihin asioihin on ohjauksen näkökulmasta priorisoiduin tarve

Ehdotukset on kirjattu muistioon, jota valmistellaan julkaistavaksi, mutta ovat jo Valtava-valmistelun hallinnollisessa käytössä

Muutamia keskeisiä linjauksia

- Nykytietotuotannon parantamisessa on tärkeä keskittyä palvelurakenteen muutosten huomioimiseen ja rekisterien ja tietotuotantolinjojen kehittämistoimiin, jotka ovat HE toisiokäyttölakipaketin toimeenpanoa sekä tietotuotannon nopeuttamiseen
- Uusina tietotuotantolinjoina esitetään pystytettäväksi sosiaalihuollon avopalvelujen rekisterit, ensihoidon tiedonkeruu, ikäihmisten toimintakyvyn ja hoitoisuuden tiedonkeruu, valvonnan tietojen raportointi ja valinnanvapauden seurantatiedot
- Maakuntien ja SoteDigin yhteistyönä ensisijaisesti toteutettavina nähdään jatkuva asiakaspalaute, tietopakettit, potilasluokittelu- ja tuotteistusjärjestelmät (Drg-perhe) ylläpito ja kehittäminen ja työhyvinvointitiedonkeruu. Lisäksi maakuntien ja kansalliset roolit laaturekistereissä on hyvä selventää

Moni asia tarvitsee vielä jatkoselvittelyä

- Monilta tunnistetuilta tietotarpeilta puuttuu vielä se pohjatyö, joka tarvitaan ennen kuin voidaan alkaa suunnitella tietotuotantolinjoja puhumattakaan niistä poimittavia indikaattoritietoja.
- Työryhmän esityksissä on ehdotuksia selvitystyön käynnistämiseksi mm. lääkityksen ja lääkehuollon tietopohja, kuntoutusjärjestelmän tietopohja
- Lisäksi on esitetty näkemyksiä/kehittämisaatuksia koskien henkilöstötietoja, toimintakykyä, tulorekisterin hyödyntämistä, palveluintegraation seuranta, vanhuspalvelujen tilannetta, sukupuolen huomioimista, kieliryhmiä, opiskeluterveydenhuoltoa, perusterveydenhuollon tuottavuutta, ympäristöterveydenhuoltoa, maakuntien taloustilanteen seuranta, opetustoimen tietoja, järjestötoiminnan huomioimista ja raportoinnin kehittämistä
- STM valmistautuu asettamaan **ohjaustiedon ylläpito- ja kehittämissryhmän**, jossa ovat mukana ohjauksen asianosaiset ja sihteeristönä THL, joka vastaa indikaattoreiden teknisestä valmistelusta ja julkaisusta. Työryhmä vastaisi KUVA-mittariston päivittämisestä ja toimisi substanssivalmistelun ohjausryhmänä ja tukisi näin TOIVO/Valtava-työtä tunnistamalla tarvittavan valmistelun prioriteetteja ohjauksen ja substanssin näkökulmasta.

Kiitos!

paivi.m.hamalainen@stm.fi